

TELEGRAPFULU ROMANU.

Nr. 49. ANULU XVII.

Telegrafulu este de două ori pe săptămâna: joi și Duminecă. Prenumeratia se face în Sabiu la expeditorul Poiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumeratii ne pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte partii ale Transilvaniei și pe-

tră provinciale din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și teritori straine pe anu 12 pe $\frac{1}{2}$ anu. 6 fl. v. a.

Inseratul se plătesc pentru între 6 ore cu 7. cr. și rul, pentru a doua 6 ore cu $5\frac{1}{2}$ cr. și pentru a treia repetire cu $3\frac{1}{2}$ cr. v. a.

Sabiu, în 22 Iunie (4 Iulie) 1869.

PROGRAMA

desmenelor semestrului alu II alu an. scol. 1868/9 în Institutul archidiecesanu greco-oriental teologicopedagogică in Sabiu.

Dilele. Înainte de amedi dela 8 ore.

Luni, în 23 Iun. Pastorală și Catechetică, cler. an. III.

Marti, în 24 Iun. Cantările și Tipiculu.

Mercuri, 25 Iun. Morala și Esegetică, cler. an. III.

Joi, în 26 Iun. Istoria bisericășca, cler. an. I.

Vineri, 27 Iun. Dreptul Canoniciu, cler. an. III și II.

Sambata, 28 Iun. Dogmatică și Polemică, cler. an. I.

Duminica, 29 Iun. Docsologă și solenitatea de încheiere.

Dupa amedi dela 3 ore.

Computul și Gramatică, pedagogia an. I și II.

Pedagogia cu cl. a. III și ped. a. II.

Geografia, ped. an. I și II. Retică, cler. an. III.

Introducerea în S. Script. cl. an. I.

Catechismulu și Istoria bisericășca, ped. an. I și II.

Activitate.

IV.

Nenatură politicei passive a românilor transilvani trebuie sfarsita din partea tuturor românilor cătu mai curendu. Trebuie, cum amu disu în numerul trecutu, continuatu firul istoricu dela acea impregiurare din urma, le carea amu stau in locu in politică activa.

Ca amu prejudică intereselor noastre politice prin procederea activă nu este adeverat. Aserționea acăstă nu a putută sătă nici in momentele acele, pâna se le beau conclusele dela Mercurea. Majoritatea, că sa-i dicemus asiā, acelei conferinție s'a declarat, ca prin passivitatea ei nu voiesce sa dica, ca nu va sa mai faca nimică. Cu alte cuvinte, ea a recunoscutu nu numai impossibilitatea, dară și nenatură directiunei sele. Ea dara pronunciá din gura passivitatea fără de a o să cugelă și déca eră sa o spună respicatu trebuia se dica, ca noi vremu activitate, insa afara de cadrul ce ni-lu lasa impregiurările de fatia adeca constituitea tierei.

In ce jacea asiā dară necuprinderea lucrului ce se desbatea? Intru aceea ca situatiunea nu voiea nimenea sa si-o chiarifice. Nu vrea cei ce votau pentru passivitate se véda ca, bunu său reu, dara traigu in constitutionalismu. Nu vreau se véda ca prin urmare guvernulu, cum suntu impregiurările nóstre, pre lângă escusore inaintea lumiei, va tăia calea ori-cărei miscări politice carea nu-i convine, dicendu ca este calea deschisa in dieta, mergeli și ve spuneti necasulu acolo. Nu vreau se véda ca pusetiunea Transilvaniei și chiaru si a Ungariei face possibile că pres'a nostra, carea de alt-mintrea abia strabate afara din romanime, sa pôta fi adusa la tacere. Nu vreau sa véda ca noi dupa constelațiunea politica in afara nu avemu pre nimenea sa ne sprigineșca. Nici sa véda ca români de dincolo și cu noi impreuna nu avemu unu organu, prin carele sa ne putem baremu spune suferintiele nóstre lumiei. Va se dica, noi cându eramu incungjurati de tōte impregiurările nefavorabile sa ne punem sa decretâmu, ca nici unicul modu care ne remane să carele ne mai garantéza și alte — sa nu-lu primim.

„Passivitatea activă“, dupa cum o botezase, unii era de prevediutu, ca va fi impossibile, cei ce nu o au crediutu o potu vedé acum aiéve.

Era o parere carea se vedea in ochii multor a plausibile: parerea ca români potu asterne memoria pâna la persóna Maj. Sele.

Decătu plausibilitatea acestei idei dispare, cându cugeta cine-va ca ce sa se intempele cu memorandulu său memorande. Sa se astérrna ministerul? O causa natiunale nu pote fi degradata la o cestiu administrativa. Dara se dici ca sa se astérrna Monarchului. In statu constitutiunale ce pote face monarchulu? Pote respunde:

Eu nu amu pûterea absoluta in statu. Lucurile se dirigu astadi de reprezentanti a poporului și de pûterea executiva, cari trebuie sa mărgă mână in mână. Pote se dica mai departe ca va dă memorandulu ministerului că sa-lu astérrna dietei. Insa in casulu acestă cestiu natiunale politica inca pote fi degradata la o simpla suplica și multu déca se va dă comisiunei respective, că ad calendas graecas, de va ave cine-va regazu, sa referesca asupr'a ei.

Si sa simu asiā de optimisti sa presupunemus și asiā ce-va, cine sa o sprigineșca băremu cu cuventulu? déca cei pre cari ii privesce nu suntu de fatia, său in casulu nostru, déca in locul respectivilor suntu reprezentanti de alta natiunitate și pote locm'a de natiunitate de aceea, carea in locu sa apere sa apese.

Din ori-ce privialia va considerá cine-va cestiu ne trebuie sa recunoscă ca ceea ce se numesce passivitate activă e locm'a asiā de impossibilu precum e de impossibilu de a suplini ide'a activitatiei cu a passivitatiei pentru că sa aiba și un'a și alt'a totu acel'a-si intielesu.

Alt'a aru si, cându tiér'a intréga protestă. Noi scimus ca pre diet'a din Sabiu (1863—4) retragea său passivitatea magiaro-secuilor nu o a pututu impedeacă dela facerea legilor, cari pre cătu a traitu sistemulu a avutu valóre pentru, si au oblegatu asemenea pre toti locuitorii tierei. Si atunci erau mai multe cercuri de alegere ocupate de magiaro-secui, dara nu cum e astadi la noi, cându numai unu cercu de alegere in districtulu Fagarasiului e fără reprezentante in dieta, incolu insatiéra intréga representata. Ungaria, unde politicesee passiva eră tiér'a intréga, fără de deosebire de natiunitatile ce locuiescu acolo, și a trebuitu sa pôrte patru ani de dile unu provisoriu insriscosiatu, care provisoriu nu amu voi sa atingem iara corde delicate, se vorbesce tare, ca multi din passivistii ei mai de frunte nu voru să-lu susere, ci aru activă bucurosu, déca afurisitii de unguri nu aru si asiā de sgarcili cu posturile si déca nu aru si asiā de egoisti, că sa caute a le umplé mai numai cu de ai natiunităției loru.

Spre a ne ingradí in contr'a vre unui presupus rusinosu natiunale noi declinámu dela noi acele faime, ca aru si passivistii si inca de frunte, cari cauta si alergă dupa posturi prin antecamerile guvernului ungurescu. Cându considerámu luerulu din partea practică, trebuie in se sa ne dicem, ca o stare nenormale pentru noi fără de deregatori natiunali ne imputienéza inteligiția si ne vatema interesele natiunali economicie.

Este vorba si despre compromiterea dreptorilor ce le aspirâmu. Nu ne vomu intorice iera-si la exemplulu Irilor, si din causele aretale chiara in acestu articulu mai susu, nu ne vomu provocă nici la croati nici la galitani, cari cându vreau sa protesteze cu succesu, o facu cu tiér'a intréga, nici la

cechi, cari au cleru si aristocrația puternica, ci vomu in-digă la unu poporu de aceea si sorte (de sf mai favorable) si in ceea-si patria cu noi, la poporulu sasescu. Acestu poporu e restrinsu numai la peretele de locu, pre care elu flu botéza cu atât' a predilecție si perseverantia pre numele seu. Are acea-si zelosia pentru drepturi natiunali că si noi, si a urmatu aceea-si politica pre carea o urmarâmu la 1863-4 si noi. Au perduto aceea-si dieta si acele-si legi speciali pre cari si noi. Despre acestu poporu istor'a lui de siepte sute de ani ne dove-desce ca cu multa prudentia si circumspectiune si a aperatu interesele sele. De elu putem si siguri ca le apară si acum. Si ce face? Eata'l activu si reprezentatul in diet'a Ungariei. Nu e multa-mito nici elu cu situatiunea in carea sa vediutu strapusu prin schimbările dela 1865-7, inse cauta sa mantuie pentru esistintă sea ceea ce pote. Acăstă este nu numai dreptulu, dară prim'a detorintia a fiacărui cătra esistintă sea.

A fi zelosi cătra acăstă prima detorintia nu poate insemnă nici odata a compromite drepturi, maialesu de cele natiunali politice, cari pâna cându o natiune este in viatia suntu neprescriptibili, cari incătă numai cându natiunea a inceatul de a mai esiste, său cându ea nu mai voiesce sa esiste, negădu-si orbesce antecedentiele sele.

Români activisti cându s'au decisu pentru activitate au avutu in vedere situatiunea intréga. Ei scieu ca voru ave se intempine greutăti, vedeau ca unele din drepturile acuise voru fi ignorate. Dara tocmai pentru ca vedeau tōte acestea se temeu că drepturile aceste acuise sa nu măra cu sistemulu ce abia mai eră caldu; căci sistemulu incetase de a suflă. Detor'a românilor e dara de a cercă si in fine de a isbuti cu aducerea la valore a aspiratiunilor loru de dreptu ori sub care sistemulu si ori sub care impregiurări, si atunci drepturile pretinse de noi potu si pentru ore-si care tempu ignore, potu si supresse chiaru, dara mai tardiu prin désa repetire a loru totu trebuie sa vina la valore. Nu de sistemele politice, ci de drepturile noastre sa ne dora.

Credemus asiā dară ca acci ce suntu din cugete curate interesati de sorte natiunii române, nu numai ca voru consumti dara voru si conlucră alaturea cu noi in intielesulu celoru dise pâna aci.

Noi scimus ca nu suntem isolati in ideile ce confessâmu si scimus ca nu amu fostu isolati nici pâna acum. Ba chiaru si din cei ce se parea a aproba pre passivisti, in saptă lucra, cea mai mare parte, in intielesulu activitatiei.

Este asiā dară forte consultu, că dupa ce cu pagub'a nostra amu facutu o scumpa esperintia, sa incepem a si mai mobili, că sa nu amurâmu de totu. Sa incepem toti din tōte pările a concurge cu ideile noastre in direcția unica salutară pentru noi, că sa nu simu ucisi de spiritul progresistu alu tempului si sa nu simu lapadati afara din patria precum se lepadara polonii. Si apoi vina ce va veni preste noi, deprinsi mereu in lupta, nu vomu si nici neindemanateci, nici surprinsi de nici unu evenimentu.

Castigul celu mai mare inse va fi ca porindu la lueru, in comune, in comitate, scaune si districte, in adunările unde se află reprezentata tiér'a, noi amu si adunati pre lângă unu principiu că o trupa pre lângă unu standardu. Puterile cari astadi lucra luptandu-se intre sine s'ară intorice tōte la o lupta pentru noi toti. Atunci nu amu mai si activisti si passivisti, ci suni si aceleia-si natiuni. Amu lucră mai cu succesu pentru natiune si amu capacitate mai usioru si mai curendu despre lipsa de a fi respectate pretensiunile nóstre si pre conlocutorii de alta natiunitate, in interesulu patriei nóstre comune.

Evenimente politice.

Iéra este vorba de schimbări în ministerie. Se scrie că Lonyay ministrul de finanțe al Ungariei va deveni ministru totu în calitatea de pâna acum, dar pentru imperiul întregu. În locul lui urmă Csehengery. Ce se va face cu bar. Becke nu se spune. Mai nainte se dicea că va urmă lui Prokesch-Osten, internuntului dela Constantinopol Becke; scris mai din cînd l-a înlocuit pre Prokesch-Osten, nu cu Becke ci cu generalul Tûr. Se vorbesc și de Festetics ca are să se retraga.

Cuventarea lui Napoleonu rostită către soldatii dela Chalos a facutu sensație foarte serioasă în divariele oposiționali din Francia. Ele explică cuvintele împăratului în inteleșu resbelicu. Punctele cele negre despre cari dice „Temps“ ca se potu imfla să devina nuori mari le astă acela-si diuarii în cestiginea belgica și scirile despre alianție între Francia Austria și Italia.

Diuariile oficioase prussiane inculpa pre Austria ca încă la 1866 înainte de resbelu au avutu inteleșu cu Francia, că acesta din urma sa ocupe partea renana din Germania, după ce va bate pre Prusia, și Austria sa si reocupe Silesia, lasându Italiei Venetia și după cum s'a întemplat. — Acușa că acesta nu poate avea altu scopu de cătu de a infatișa pre Austria de ostila intereselor nemtiesei și de alta parte de a sondă pre nemti, deca și poate revolta tare ide'a de a para-i ei unu darabu de teritoriu nemtiescu în mâinile Franciei.

Despre atentatulu asupr'a ministrului Cogălniceanu împartăiescu mai multe diuarii următoarele: Individualu prinsu se dice ca e unu N. Popoviciu din Bacău (unele diuarii dice ca e preot), ca la densulu s'a aflatu o pusca cu două tlevi cu carea stă inarmat în padure la intrarea sioselei doce la locuinta ministrului. Mai departe aduce că individualu acesta după ce fu arestatu a marturisit că motivulu întreprinderei sele a fostu motivu politicu. Investigatiunea va areta în scurtu carea a fostu intențiunea lui.

Dietă Ungariei.

In legatura cu cele amintite în nrula trecentu din siedintă a casei deputatilor din 25 iuniu reproducem aici în esenția cuventarea ministrului de justiția Horváth, carele lăudă cuventul vorbesc următoarele:

Siedintă de ieri se fină cu o scena foarte regretabilă (strigări: Adeverat! Asia! etc.) la care

dase ansa cuvintele de încheiere ale deput. Dan Irényi.

Aceste cuvinte erau următoarele: „Să acum me adresezu cu putine cuvinte către ministrul de justiția.

Elu a laudat cu atâtă caldura să cu atâtă splen-dore legislativă din 1868 să legile ei, încă că se săru să sei multiamescu pentru acătă recunoștință; Insa consciința mi inchisa gură, cugetându că e unu membru alu acelui regim, care a jertfi partea sea mai prețioasă a legilor din 1848 și cuventul mi se încă pre limba, meditându, că adoratorul legilor din 1848, e acelu ministrul de justiția, carele maltracta pâna la mōrte pre unul din cei mai fideli, mai eminenti și mai cu caracteru anteluptatoru a legilor din 1848, pre antecesorul meu.“ (strigări frenetice: ticalosia! psui!)

Aceste cuvinte provocă eri o indignație violentă în casa, din care partea eea mai mare era a mea. Voiamu se respondu indată, însă pre onoratul presedinte a casei mi-a destrasu cuventul pre basea dreptului seu presidialu înaintea căruia me plecu cu totu respectul și a îndreptat pre deputatul atacatoru în sensulu ordinei casei la ordine. Datorescu multiamire dlui presedinte, că mi-a destrasu cuventul, căci în momentulu dintău a susceptibilității pote ca treceam marginile bunei cuviintie, ce la tōte ocasiunile le amu înaintea ochilor. Sângale mi s'a alinat de atunci, și potu ascură pre on. casă, că ceea ce voiu spune acum nu este productulu agitației, ci este rezultatulu unei precumpeniri și rezoluții serioze și barbatesci (strigări: s'audim!) Repetescu multiamită mea dlui presedinte pentru ca nu mi-a permisă a veni ieri la cuventu.

Sum însă silitu a declară totu deodata, că în acea declarație se cuprindu dōne acuse, suspiciuni, vătemări său nu mai sciu cum sa le numescu: ună este îndreptata contră unei judecătorii, fără a fi numita, și către acătă dice, că judecători a respectiva a creatu o sentință nelegale; ceea-laltă este radicata contră mea și vré să dică, că eu amu torturat pâna la mōrte pre cale nelegale pre unu individu, care de asemenea nu este numit, adeca cumca eu amu comisă asasinare și încă ună asasinare combinată cu tortura (Asia este!). Cu respectu la cea dintău credută a fi ună mare nenocire cându ună basă principale a societății, autoritatea și creditulu judecătorescu este atacatu tocmai în acelu salonu, care este chiamat a veghiă asupr'a ordinei statului și asupr'a conducerei destinelor societății. (Asia este!). Eu, ministrul justiției acestei tieri, chiamat a veghiă asupr'a au-

toritatiei judecăriei, fără de care respectarea legilor nu se va înradacină nici odată în acătă tierra nefericită, eu dicu, nu potu să retacu acestu atacu.

Depinde dela intelepciunea on. case a judecăcă, ore simte-se competente a face analisă acestei cestiuni și a decide de este intemeiată sau nu? Pusetiunea mea însă nu-mi permite să susțin, că cineva se poate vătăma nepedepsită onoreea vreunei corporații judecătoresci. (aprobată viau.) Pre orice altu terenu astă astă satisfacție, astă cercă scutul legii, ataculu însă s'a întemplat într-un astfelu de locu, unde atacantele se retrage după barierele imunității de deputat, și aci nu-l potu urmări; — dreptu-aceea sum constrinsu a cere să intrebuintă ajutorul on. case, fiindu ca după conceptul meu nu se cuvine, că atunci cându neci unei corporații neci unui individu nu i este permisă a vătăma onoreea cutării individualu, fără că acesta se poate recurge la scutul legii, aci în sacra loialitate a legăturii se o poate vătăma cineva fără a fi pedepsită (vivate și strigări complete în dreptul: e adeverat! în stângă contradicere), se poate, dicu, terăi onoreea acestei sacre corporații.

Ataculu celalaltu atinge persoana mea. (Vorbitorul continua cu voce tremurendă deoare audibile) Nu ambițiunea personale m'a condusu premine la bancă ministeriale, ci m'a adusă amorea de patria (urări prelungite în dreptul) m'a adusă simțimentul de datorință, pentru ca în aceste tempuri grave să me intrunescu cu acei barbati atâtă de respectati, a căroru simpatia și amicitia me face superbus, spre salvarea patriei (urări în dreptul).

Amu sciu, că amu sa sacrificiu multă labore, potere și bucuria, — amu fostu pregătitu, că nu voi avea parte neci chiaru în unică recompensa ce consiste în bucuria rezultatului; amu facutu însă cu promisiua tōte sacrefaciele, credința, că este ună detorintă indoita a servit patriei atunci cându rezultatul este dubiu (urări); la ună însă nu m'amu pregătitu, ca onoreea mea să devina victimă. (Strigări din tōte pările: „onoreea d-vostra e asupra tuturor atacurilor!“)

Acătă nu-mi este iertatul a o jerfă, — patria poate se cărea dela mine tōte, și tōte mi le jertfescu, săngale și vieti, dar onoreea mea neci odată! (urări indelungate în dreptul) Acătă mi este unică avere, care mi-o putui căstigă pâna acum, acătă este unică, care o potu lasa de ereditate serbanilor mei copii, cari, de căndu sum ministru, și-au pierdutu în mine pre parintele loru. (urări în dreptul).

Nu sciu ce va otari intelepciunea casei, simtu însă on. casa, că atâtă scaunul ministerialu

FOIȘIORA.

Unu prândiu la principalele României.

(Reprod. după „Sperantă“.)

Carolu principale României în lună lui Noembrie a anului trecutu a compusu ministeriu nou, și tōte potentatele europene, precum și organele opinionei publice și-au expresu indestularea fatia de acestu faptu, pre care totu insulu lă privită de unu evenimentu ce incursă sustinerea păcei.

Brateanu presedintele fostul ministeriu și democratul radicalu declară; că ministeriu actualu de-si aru și mare diferență în principiile acestora, e gătă alu sprinț din patriotismu și din alipire către principale domnitoru. Carolu voindu a dă spresiune bucuriei escate din impacarea partidelor a arangiatu o petrecere, la care a invitatu pre ministrii vechi și noi că sa vădă tierra cum impreuna amorul către patria laolaltă pre barbatii de principie contraste.

Impartăsimu aci notările unui martore ocularu referitorie la acătă scena, care suntu cu atâtă mai interesante căci ni predau, de-si nu totu-déună nepreocupat, descrierea caracteristica a barbatilor mai destini, cari au participat la acelu conviviu. —

„Cei mai mulți ospeti erau déjà coadunati în sală de primire; colonele insocite aru și pututu deservi de objectul unui studiu interesant. Barbatii, cari în camera și în vieti sociale se osteu unii în contră altor, conversau aici cu placere și amicabilu despre tempu, călătorii și alte obiecte ce nu se tineu de politica.“

In mijlocul salei statea Dem. Ghică nouu ministru presedinte conversându cu antecesorul

seu Brateanu despre opera. Odinioară era barbatul celu mai frumosu și mai generosu alu Bucureștilor, dară și acum face presiune statură lui înaltă și delicată și trasurile, cari — de-si e înaintat în etate — suntu fine și june. Pieptulu lui portă diferite decorații, statură e nobila, miscările și manieră i-areta superbiă ce o dovedescă adeseori și prin spresiunea, — ca e nascutu pre treptele tronului — dă totu-odata e sinceru și plinu de viosfa. Pre terenul politicu se bucura de unu renume nepătat și onestu, ieră cuventările lui dovedescă virtute și energie.

Brateanu în esterioru e placutu, asiă dicindu atragatoriu, nimenea nu aru presupune că acestu barbatu de insusită modeste amicabile și noble se fia conduceriul democraticei celei mai liberali, în contră căruia mai tōte cabinetele s'au fostu inversiunat. Amiculu seu Constantin Rosetti redactorulu diuariului mai poporale, în esteriorul seu nu lasa nici o observare ce aru presupune unu democratru rosu în inteleșu conceptelor noastre; deca însă privim mai din aproape trasurile ambi-ge, fruntea incungjurată de crini tufosi, ochii vi-ghiori, ageri și intunecati ai acestui barbatu, deca privim mai cătu de amicabilu tracteză ori cu cine, cătu de blandu conversă și cu unul și cu altul, pre căndu vorbesce cu unul, cu ce atenționă privesce la celălaltu, cătu e de precatu în vor-are: usioru ne vom pute convinge, că Rosetti e unul dintre acei omeni, cari calculandu cătu de

rece la objectul, tōte mijlocele le folosesc spre a-jungerea scopurilor sele. Vieti a lui privată e laudavera, elu e exemplarul unui parinte bunu de familie, soci'a lui e engleză, o femeie amabilă și modestă, economia lui domestica e că a unui cete-tatiu simplu.

In giurul acestoru trei persoane descrise se invertescu fostii ministri și cei de acum toti de

mai mica însemnatate, dintre cari unii cu o rezoluție barbatescă de a-si sacrifică puterile pentru patria și principie, de pre fată altor, insă usioru se poate cunoșce că încă nu se sciu orientă în eră acătă nouă a cestiunilor. Adesea privescă către usia, înainte de sosirea principelui se vedu a acceptă pre cine-va, care aru fi de o însemnatate deosebită, și de-si sală era indesuță, totusi observăm că eața pe usia pasiesce unu barbatu, carele după presupunere nu voiesce a fi strabatoriu, pre carele însă unii dintre dnii prezinti îndată lu incungjuru. — E Cogălnicenă, Bismarcul României, precum lu numescu și imatorii lui, în care chiaru și inimicii sei recunoscă o capacitate politică de mai mare însemnatate în România, e unu barbatu energiosu și nepartialu, care precum pre timpul lui Cuză a efectuat în tiéra numerose reforme, radicali asiă în tempul mai recente, că ministrul principelui Carolu a disolvat cameră democratică (!) și oprimandu putințele partidu a lui Brateanu, la alegerile nouă a esoperat majoritatea preponderante de partidul ministerialu. Interiorul seu pulen apartine din celu alu cancelariului confederacionei germane nordice. Dintre toti ministri de acum elu posiede calificare mai fundamentale. Încă sub tempul lui Vilhelmu III. a studiatu în Berlinu. —

Óspetii erau déjà în numero completu, căndu principale intră în chilie sele în uniformu de general român, e o apariție jună, atragătoare. Cu cea mai mare afabilitate cuprinde pre toti cei prezinti, și fiescă-cărui scie să-i spună ceva placutu, și după aceea se asediara la măsa, care era pentru 30 de persoane asternută; în frunte siedea principale, immediate lângă elu celebrătăile politice, mai de parte generali, fostii ministri și cei de acum.

cătu si loculu meu de deputat nu potu sa le ocupu pâna cându nu mi se va deschide cale pentru a me rectifică, pâna cându nu mi se va restituî onoarea carierei mele publice acolo unde s'a intemplatu vatemarea, pâna cându nu mi se va da satisfactiune acolo înaintea acelui foru, unde fui vatematu (misiare generale.)

Demnitatea dietei și a tierei noastre pretinde, ca barbatul timbrat de asasinu înaintea opiniei publice, sa nu siéda pre unu nomențu pre scaunul rosu minist. său pre bancele reprezentantilor. Nu considerati acăstă de o susceptibilitate ultraista, nu dloru, este rezultatul unei declaratiuni seriose, a unei seriose resolutiuni. Este vă de acea tiéra, creda eu, în fruntea cărei a se află barbati, în cari simtiu de onore au amortit! (Urări visorose și pre lungite. C. Ministrul Horváth parasesce sal'a.)

Sol. Gajzago primulu vicepresedinte alu casei, după ce s'a alinatu turburarea ia cuventul cu vóce tremurenda de emotiune și dice, ca și elu numai cu cea mai mare regretare și aduce aminte de scen'a de ieri; partinesce mai multu cătote libertatea vorbirei, dara aceea nu indreptătiesce pre nimenea a vatamă onoreea personale a unui barbatu, și mai cu séma déca acăstă e totu odata și ministrul vorbitorulu privesce cu liniște în viitoru, déca considera insa simptomele, ce se arata ici colea, viitorulu i se pare teribilu. Si cunoșce datorti'a a face totu, pentru de a incungiuă acestu viitoru ingroditoriu; deci propune urmatorulu proiectu de conclusu a cărei motivare și o retiene la eventual'a desbatere.

Considerându, ca cuvintele finale a cuventărui representante Dan. Irányi, tenuete in 24 a 1. c. la desbaterea generală asupr'a proiectului de lege privitoru la exercitarea pulerei judecătoresci, conține o vatamare grea nunumai a acelei judecătorii despre a cărei sentință e vorba, ci și a persoanei mini trului responsabile de justitia, invinuitu fiindu acel'a, ca aru fi maltractat pâna la mōrtre pre unu individu nenumit; considerându, ca prin acăstă vatamare s'a facutu celu mai mare abusus cu imunitatea reprezentantilor, ce nu se pote să nu e ertatul sa se întrebuinteze, ca cineva nepedepsită se comita fie contr'a corporatiunilor fie contr'a indivisilor vatamări, ce pre ori să care altu terenu cadu sub pedeps'a cea mai strictă a legilor;

considerându, ca și dignitatea legaliunie cere, a-si face pentru astfelii de vatamări indata o satisfactiune serioasa (strigări: se traiasca!);

considerându; ca pentru acăstă satisfactiune ordinea casei nu contiene o tarfri indestulitor;

considerându in fine, ca se tiene de dreptulu de suveranitate a casei a-si scuti dignitatea sea contra abusurilor, ce se comitu din partea membrilor sei in sal'a legislatiunei, cu mesuri atât preventive cătu și represive; — propoun următoarea conclusiune:

„Cas'a avisăza comisiunea de imunitate a-si dă parerea despre unu modu de satisfactiune aplicabilu la casulu presentu, care sa se estinda totuodata și la procederea viitoru asupr'a unor casuri analoge.“

Virgilu Szilágyi da unu stru de deslușiri însemnate; cându s'a re'ntorsu din streinatate a vediutu pre Böszörmenyi, și prospectul celu din-tăiu l'a convinsu, ca acestu omu pôrta in peptulu seu simburulu mortiei; elu ia disu: „Amice viatira e in pericolu, trebue se mergi la bâi!“ La aceste ia respunsu Böszörmenyi: „Acăstă o impedează două lucruri: înainte de tôte impregiurările mele materiale și apoi procesulu de presa:“ La aceste ia respunsu vorbitorulu:

„Cela dintăiu impedimentu n'are valore; căci amicii tei 'ti voru face posibila cur'a de bâi; ce se tiene insa de cel'a-laltu, dâmi plenipotentia de a me pune in legatura cu persoane competente, și voi vedé stă-va in calea dorintiei tale vre-o pedeacă“

Plenipotentia i-aru fi datu Böszörmenyi, și vorbitorulu s'a dusu indata la ministrul de justitia și ia comunicatu lucrulu. Ministrul de justitia insa nu l'a lasatu nici sa vorbescă, ci intrerumpendulu ia disu, ca nu e de lipsă, că Böszörmenyi sa-lu recuire in scrisu, ci vre-unul din amicii lui sa-i faca numai prin o epistola privata cunoscutu, ca Böszörmenyi aru dorî, sa cerceze o scaldă, și acăstă aru fi de ajunsu spre a-i puté dă concessiune.

Vorbitorulu a si compusa indata epistolă și a mersu cu ea la Böszörmenyi spre a se asigură de inviorea lui. Insa Böszörmenyi ia disu, ca in-

tr'aceea s'a consultat cu alti amici, cari aru fi de parere, că elu dela regimulu presentu nici in form'a acăstă se nu primășca grătia. Asiā a si remasu lucrul. Si după ce starea lucrului se află astfelin consciint'a-i demandă, că cuvintele lui Irányi de ieri sa se declare de cea mai mare injuria. (Applause sgomolose.)

Asupr'a propunerei lui Gajzago se incinge o desbatere lungă, la care iau parte Vucovics, Madarász, Tisza, și Simonyi.

Franc. De a k propune, că Gajzago să-si retrage propunerea sea și cas'a să-si esprime nemultamirea; Gajzago și retrage propunerea.

Dupa o desbatere mai lungă asupr'a cestiunei de votisare, se face la cererea a 20 de deputati asupr'a propunerei lui Deák votare nominale. Stâng'a este remă, indignata de acăstă, parasesce sal'a dimpreuna cu centrul stângu, că sa nu sia pre-senta la votisare. Unii dintre membrii opositiunei votăză dealtmintrea cu majoritatea, și anume Laz. Ioanescu, Vinc. Latinovicu, Virg. Szilágyi, cont. Ed. Károlyi și Ales. Szalay.

Irányi remase pre tempulu votisărei nemiscatul la loculu seu. Rezultatul votisărei avea 203 pen-tru propunerea lui Deák in contra insa pre nime, 213 ablegati erau absenti.

Revista diuaristica.

„Monitoriul oficial“ alu României dela 14 Iuniu face o revista politica, după cum dice „Traianu“, revoluționaria. Dupa acestu diuariu dâmu din mențiunat'a revista urmatorele:

„Spania n'are inca rege, dara posede o Alteția. Aceasta este maresiulal Serrano. Ducele dela Torre a fostu numitul regentu cu 193 voturi contra 45. Armat'a a jurat ca va pază constitutiunea, maresiulal Serrano a facutu juramentul că regentu.

„El împarcial confirmă navel'a despre sosirea ducelui de Montpensier in Andalusia, la St. Lucar de Barrameda.

„Eata unu detaliu curiosu, instructivu pote. Este vorba de o proclamatiune clandestina, afisata pre murii Lisabonei. Diuariile spaniole au reprosus'o, și noi, la rendulu nostru, o reproducem dupa diuariul „La France“.

„Eata testulu proclamatiunei:

„Portugezi! Josu tiranii! Traiesca poporul!“ Portugezi! óra mantuirei a sunat, dilele regilor suntu numerate, marele prologiu alu progresului arata óra reinvierei poporelor... Mic'a nostra națiune nu trebuie sa stea in nemiscare. Republicanii se misca in Francia, republicanii se misca in Italia, republicanii facu dejă impossibila restauratiunea tronului in Spania...

„Totulu anuncia ca sperantile noastre se voru realiză forte curendu... Comitetul nostru este in relatinu directe cu cele mai principale comitete din Francia, Spania și Italia. Asceptati cuventul de ordinu, care nu va intârdia, și atunci aceste patru popore unite 'si voru dă sarutulu de pace, stabiliindu republică federală in Europa.“

„Portugezi! Josu tiranii! Traiesca poporul!

„Este óre o revelatiune acăstă! o lumina care se face? Nu simte cine-va după acăstă prosa mân'a asociațiunei internaționale? Turburările din Franța, din Italia, din Spania și din Portugalia, nu suntu óre atâtea schintei electrice, trase dintr'unu situ conductoru, trecedu pre sub betrâna Europa, și tienute de revoluționea cosmopolita?

„Citaramu proclamatiunea adresata Portugesilor.

„Eata acum unu extractu din Pokrok, diuariu democraticu din Praga:

„Se voru radică toti in centrul, la spdu și la vestulu Europei. Cechii nu suntu isolati: ei nu formă de cătu o zela din marele lantul democraticu, care trebue se dobore să se lege pre toti despătii. Dejă Parisulu cântă „la Marseillaise“ și ne anuncia printr'acăstă, ca óra a dôuespredieceva suna. Cechii au primitu botezulu focului print'ro bômba. Ei astăpta in liniște viitorulu.

„Monitorul Universalu a primi o depesă din Milau, in care se dice ca o demonstratiune considerabilă s'aru fi facutu la Turin.

„Trupele aru fi intervenit: impuscatură aru fi fostu din fericire inofensiva.

„S'aru fi operată unu óre-care numera de arestări, printre cari figurăza acea a majorului garibal-dianu Chiesa.

„Acăstă sguduire nu este o contra-lovire a turburărilor din Parisu, din Spania, din Portugalia, din Boemia?...“

Dela congresulu serbescu.

Membrii congresului tienura in a. 15. I. c. un'a conferintă, in carea dep. dr. Suboticu prezintă unu proiectu de regulamentu provisoriu, pâna căndu se litografă și imparță intre membri. Punctul celu mai important alu elaboratului este §. 4. conformu cărui presedintele congresului alesu pentru sessiunea prezinta aru avé a fungă și invenitoriu.

In prim'a siedintia tienuta in 16. c. la 10 óre antem., alegându-se notari protopopulu Mejiciu și dr. Stefanovicu, metropolitul presintă congresului adres'a ministrului cultelor și alu instructiunii, relativă la conchiamarea congresului presintă. Adres'a aduce la cunoștiint'a patriarcului, că Maj. Seimperatulu a concesu conchiamarea congresului pre basea art. IX. §. 5 din a. 1868. Mai departă i se face cunoștu, ca congresul afara de statorarea organismului congresului bisericescu va potē pertrăjă și alte obiecte urgente, — precum: i m p a c a r e a c u r o m a n i i, statorarea veniturilor eppilor; rediscarea resiedintiei episcopesci din Neoplantă și alte mai multe.

Dupa cetirea adresei dr. Suboticu prezintă congresului protestul mai multor comune din cotașa Sirmiu facutu contr'a alegerilor de acolo, și anume contr'a alegerii prefectului de acolo Cupieviciu și a consiliariului tablei banale Ioanu Zsivcoviciu.

Dupa acea ie cuventul dr. Mileticu, și combatendu procederea oficiilor militari observata cu ocazia alegerilor din regimentul Petru-varadinu pune pre més'a congresului protestele alegerilor din acelu regimentu. De aci se este un'a dispută infocata, care se termină cu tre-cerea la ordinea dilei; după acea patriarculu invită membrii congresului a se prezintă la 6 óre d. am. la un'a conferintă, ce se va tienă in sal'a congresului, și cu acăstă siedintă se inchidă.

In siedintă a patră a congresului serbescu, tienuta in 20. I. c., Mileticu propune, ca congresul presintă se nu pote nume „congresu naționalu bisericescu și scolariu“, ci sa se numește simplemente „congresu naționalu serbescu“; de óre ce acăstă se pote occupă și cu cestiuni politice, precum s'a intemplatu in anulu 1790 și in anii următori. Promitiendu patriarculu presedinte, a pune cătu mai curendu la ordinea dilei propunerea acăstă, dr. Suboticu face motiunea, ca cele 10 alegeri noastre necesare pentru completarea congresului să se eseră inca nainte de constituirea congresului. Dupa un'a discusiune, lungă și infocata, la carea participara mai multi oratori, congresul primi motiunea facuta de dr. Suboticu, alegându-se unu comitetu pentru scopul acestă. Comitetul va raporta mâne propunendu, că atâtu capitala Croaciei și a Slavoniei Zagrabia cătu și cetățile Aradu, Co-preiniciu, Panciovă apoi cernetu Cula din cotulu Bacia-Bodrog, și trimătă cătu unu deputat la congresu.

Intre alti mai multi și patriarculu a fostu contr'a motiunii facuta d. dr. Iuboticiu. Depinde dela congresu — dise elu — că sa se escrie cele 10 alegeri spre a se completa. Ministrul — vorbindu in adresă despre completare — a considerat că constituutu congresulu. D-sea nu partenesce escrierea intelită a nouelor alegeri, fiindu ca acăstă nu e lucru usior; și anume suntu multe cetăți, cari dorescă a fi reprezentate. Doresc că activitatea congresului prezintă sa fie urmarita de binecuvantarea lui de dieu, și nu de lacrime. Sa simu dreptă — incheie patriarculu — și națiunea ne va binecuvantă. Cu acăstă siedintă se incheia.

„Federatiunea.“

Projectu de lege

despre responsabilitatea judecătorilor și a oficialilor judecătoresci.

(Capetu.)

Capu 5. Despre suspendări.

§ 60. Judecători'a disciplinaria pote suspenda pre acusatulu din oficiu:

- déca se ordină contra lui din partea judecătoriei criminale o investigație criminale;
- déca suspendarea după marimea său natură culpei disciplinare se arată de necesară;
- déca judecători'a disciplinaria de instantă prima condamna pre acusatulu la perderea oficiului și acusatulu a apelatu in contra-i.

§ 61. In casuri de totu urginte potu suspenda prin conclusu scrisu si bine motivatu si presiedintii judecatoriei pre membrii de judecatoria si organele subordinate loru.

Presiedintele e datoriu a inmaná unu esemplariu alu acestui conclusu oficialului suspendat si a areta in 24 ore dupa suspendare judecatoriei disciplinarii tota procedura dimpreuna cu motivele. Judecatori'a disciplinarii decide fara amenare despre sustinerea seu delaturarea suspendarei. Si acusatulu are dreptu a-si dà plansórea in contra suspenderei facute din partea presiedintelui, care o poate predá seu la presiedintele, care a ordinat suspendarea seu directe la judecatori'a disciplinarii. Aceasta plansóre insa nu impedece executarea conclusului presidialu.

§ 62. In tempulu suspendarei oficialulu are a se retiné dela ori si ce oficiu; pre langa acesta i se platesce numai jumetate salariulu, si nu se admite nici intr'uno rangu mai inaltu, nici intr'o clasa cu salariu mai mare.

§ 63. Suspendarea incéta:

- a) deca acusatulu prin sentinta valida sa declaratu din partea judecatoriei criminale de nevinovatu, seu sa condamnatu numai pentru abatere, si judecatori'a disciplinarii otaresce intr'unu casu seu intr'altulu a sistá procederea disciplinarii, (§ 50 incheiere);
- b) deca acusatulu sa absolvatu de judecatori'a disciplinarii seu nu sa condamnatu la predarea oficiului;
- c) deca judecatori'a disciplinarii a delaturatu suspendarea ordinata de presiedintele judecatoriei. (§ 61.)

Delaturandu-se suspendarea e de a se restitu acusatului intregu salariulu, ce i sa relienutu amesuratul § 62.

Capu VI. Responsabilitatea cu avere a.

§ 64. Dece unu judecatoriu seu unu oficialu judecatorescu in oficiul seu a causatu cui-va vredauna prin o lucrare seu intrelasare sia cu intenție seu din negligenta culpabile, e datoriu, incătu daun'a nu se poate erué prin mesuri puse de lege, a rebonificá deplinu.

§ 65. Capetulu acesta se estinde cu exceptiunea areata in § 67, afara de personele amintite in § 2 si asupra tuturor acelor oficii administrativi (de jurisdicție seu comunali), cari in puterea oficiului loru sunt obligati in cause civile procesuale si neprocesuale, precum si in cause criminale cu executarea actelor judiciale seu cu indeplinirea mandatelor judecatoresci, respective cu recusatiunile.

§ 66. Pentru d'a introduce acusa de desdaunare e de lipsa o concesiune deosebita a judecatoriei disciplinarii amintita in cap. IV.

O exceptiune are locu

a) deca lucrarea seu intrelasarea ce cauzéza daun'a e numai unu delictu disciplinariu, acusatulu insa prin conclusu e delaturatu din oficiu;

b) deca daun'a, pentru care se cere despargubire sau causatu prin o crima si acusatulu sa declaratu de judecatori'a criminale de vinovatu.

In casulu dintâi acusa pentru desdaunare se poate incaminá numai pre calea procesuale civile; in casulu din urma insa sta in voia partidei pagubita a-si asterne acusa pentru dauna, incătu n'au cerutu rebonificare in sensulu §. 4 a procedurei criminale, dupa finirea procesului criminalu pre calea procesuale civile.

In ambe casurile concesiunea judecatoricii disciplinarii resp. sentint'a finale a judecatoriei criminale forméza o basea, carea nu se mai poate returna in procesul civil si procederea judecatoriei civile se mărginesce intr'unu astfel de casu, afara de cestiunea, ca ore nu sa potu delatura daun'a prin vre-unu remediu legalu, numai la statorarea daunei si la ficsarea sumei despargubitore.

In privint'a competitiei judecatoresci si a per tractarei actionei suntu datatore de masura prescrisele procedurei civile.

Contra conclusului concediatoriu nu e nici unu remediu iertatu; din contra in casulu unui conclusu denegatoriu suplicantele are dreptu a luá recursu in tempulu otarit u in procedura civile in procese ordinarii, la judecatori'a disciplinaria

superiora. Contra conclusului acestoi'a nu e iertatu nici unu remediu procesuale.

Inmanarea conclusului judecatoriei disciplinaria se face prin fiscalulu reg. si asemenea este de a se predá si recursulu contra conclusului judecatoriei disciplinaria inferiore fiscalului reg.

§ 67. In casurile, in cari procesulu despargubirei se poate incaminá numai cu concesiunea judecatoriei disciplinaria, partid'a pagubita poate cere concesiunea, numai dupa ce procesulu disciplinarii contra unui judecatoriu seu oficialu judecatorescu e finit, seu deca acela a resignat de voia bună inaintea introducerii resp. finirei procederii disciplinarii (§ 28).

O exceptiune dela acésta regula forméza oficialii administrativi amintiti in § 65, contra căror a actiunea de despargubire se poate incaminá pre baza concesiunei judecatoriei disciplinarii, si fara procederea preventiva disciplinaria.

§ 68. Petitionea pentru concesiunea judecatoriei disciplinaria se imantéza totu-deun'a fiscalului regescu respectivu.

In acésta petitione e de a se desemná ota-ritu si de a se descrie cu exactitate lucrarea seu relasarea ilegale seu a se enumera datele ce servescu de documentu.

Petitionea e de a se concipiá de partid'a respectiva seu de advacatulu seu plenipotentiatu.

Fiscalulu de corona representéza statulu contra unui oficialu in cause de despargubire si fara plenipotentia.

§ 69. Fiscalulu reg. e indatoratu a substerne petitionea inmanuata lui spre dare de parere in 8 dile judecatoriei disciplinarii.

§ 70. Dece judecatori'a disciplinaria asta lucrarea seu relasarea espusa in petitione de criminale, transpune actele spre mai departe urmare judecatoriei competente criminale.

§ 71. Judecatori'a disciplinaria are dreptu a pretinde dela partid'a, ce cere responsabilitatea a-verei oficialului, date esacte, si poate spre scopulu acesta, deca i se pare necesariu, recuira alte judecatorii spre tramitera actelor de lipsa.

§ 72. Concesiunea acusei despargubitore e d'a se impartasi numai atuuci, cându partid'a arata indestulu existint'a acelor condițiuni, de care e legato dreptulu acusei despargubitore din §. 64. din contra petitionea e d'a se respinge; in ambe ca- suri judecatori'a disciplinaria e slita a aduce unu conclusu, ce e d'a se scrie si ase predá partideloru in cate unu esemplariu deosebitu.

§ 73. Dece sa concesu introducerea acusei de despargubire, acusatorulu e silu a predá acus'a sea in restempa de 30 de dile, dupa ce a primitu conclusulu de concesiune judecatoriei competente dupa proced. civ. O acusa de desdaunare predata dupa spirarea terminului acestui'a, este d'a se re- spinge din oficiu.

§ 74. In procederea mai de parte suntu ase observá prescrisele proc. civ.

§ 75. Insinuarii nemotivate si defectuoase suntu a se pedepsi in fiecare casu cu rigóre. Pedepsa e banale dela 100—500 fiorini, ce are a o solvi partid'a si deca advacatulu n'a fostu instruitu in scrisu prin partida, advacatulu.

Despre pedepsa in bani decide dimpreuna cu meritulu procesului judecatori'a prin sentinta.

§ 76. Espresiuni vatamatore, ce se aducu in acusa seu in procesu suntu d'a se sterge exoffo. si a se pedepsi in fiecare casu cu 10—100 fiorini.

§ 77. Acestea lege intra in valóre in data dupa publicatiune.

Penibilitatea abusurilor comise de judecatori si oficii judecatoresci inca de mai inainte, insa care a venit la cunoscinta numai dupa intrarea in valóre a legei presente e d'a se pertracta dupa legile de pán'acum; procesulu insa se face dupa modulu normatu in legea de fatia.

Totu acestea are valóre si in privint'a responsabilitatii cu averea.

Casurile disciplinarii ce suntu in procesu, se predau judecatoriei disciplinarii, a cărei presiedinte dupa ascultarea fiscalului regescu ia masuri spre continuarea procesului dupa prescrisele legei de fatia.

§ 78. Cu executarea acestei legi si cu regularea speciale a părtei formale a procedurei disciplinarii se incredintéza ministrul de justitia.

Varietati.

** Se dice ca curtea drumul de feru de aici se va asediá la port'a Gusteritie.

** (Sessionea academiei române scientifice,) carea — ca pán'acum'a — si in anul acesta se va tiené la Bucuresci in lunile Augustu si Septembrie, are sa fie interesanta. Doi membri noi vreu sa serbez intrarea loru in academia cu cátu unu actu remarcabilu. Anume afiamu, ca dlu Cogalniceanu va face panegiricul repausului poetu C. Negruzz, iéra dlu Sionu va vorbi despre fabulistul Donici. Ambele sujeturi sunt de o mare importanta literaria si tractarea loru de către nesce pene atât de dibace, de siguru va scôte multe date pretiose pentru istoria literaturii naționale. Ne bucurâmu, ca dlu Cogalniceanu dupa o tacere atât de lunga, impusa de ocupatiunile sele politice, vine sa inavutiesca literatur'a nostra cu o opera nouă — si gratulâmu academiei, ca a reesită a insusit pre dlu Sionu, se-si ia pén'a iéra, pentru a ni vorbi despre fabulistul nostru celu mai mare. Se mai sperâmu, ca in anul acesta membrii academiei se voru infatisa in numeru mai mare, decât in anul trecutu, si atunciua succesul bunu si dorit u de toti, va fi garantat.

„Fam.“

** (Bustul lui Cogalniceanu.) Afiamu cu viua placere din „Adunarea națională“, ca junimea din Iasi a otarit u sa doteze primari a orasului cu bustul in marmura a dlu Mihai Cogalniceanu. Cu asta ocasiune ni aducem aminte, ca inainte de asta cu vr'o doi ani s'a mai decis la Iasi a se face bustul neuitatului Burnutiu. Este ore gat'a bustul acesta, seu nici nu se va face? Amu primi cu placere respunsu la intrebarea acestei dela ore-care diuariu din Iasi.

(Dlu M. Pascal) cu trup'a sea petrece la Galati, de unde va merge la Iasi, si de acolo va veni prin Bucovina in Transilvania si Banatu.

„Fam.“

** Presedinte la esamenele judiciale de statu. In locul lui Eduardu Herbert fostu vice-presedinte alu fostului tribunal superior din Sabiu este denumit presedinte alu comisiunii esamenelor judiciale de statu (teoretice) Franciscu bar. Mylius fostu consiliariu alu susu mentiunatului tribunal superior.

** (Celebrul nostru poetu, dlu V. Ale sandri,) si impresoratu de occupatiuni numeróse, ce i impune starea de v.-presedinte alu camerei deputatilor Romaniei, — gasesce tempu si pentru occupatiuni literarie. Anume ceteam in „Adunarea națională“, ca d-sea lucra la unu dictiunariu burlescu alu vorbelor noue seu cu terminatiune gresita. Va fi de siguru plina de spiritu oper'a iubitului nostru poetu. Asta tâma, pro tempulu petrecerii noastre la Bucuresci amu mai aflatu, ca dlu Alessandri lucra si la drama istorica. Asceptâmu cu nerabdare aparitiunea acestei. „Fam.“

** Lumina noua. Tessie du Motay unu chimicu parisianu a aflatu o lumina nouă. Acestu barbatu, carele escela prin indreptările facute de densulu la fabricatiunea ferului otelului, la argasituri, fabricatiunea glajeriei (sticlariei), portelanarielor etc. construiesce din oxigenu si hidrogenu ardindu-le in unu corp ferbinte, seu conducendu oxigenu in gasulu obicinuitu — o lumina mai frumosă si mai buna decât cea a gasului. Lumin'a acestea nu e colorata. La ea poti deosebi colorile că la lumin'a dilei; flacăr'a ei nu jocă, prin urmare nu ostenește ochii cându lucra omulu la ea, că cea a gasului. Fumo, mirosu greu, căldura nu suntu impreunate cu ea cum suntu cu a gasului; din contra ea curatia aerulu. Unu cilindru micu la care se conduc cele două gasuri (oxigenu si hidrogenu seu oxigenu si gasu obicinuitu) luminăza că unu săro micu, dându o lumina egala, alba carea nu o genéza ventu, si carea nu inserbina nimică. In Tuilerii se introduce iluminarea cu lumin'a acestei si de sigura preste putinu tempu in totu Parisulu. Ce distanța intre noi cari abiá avemu lumina de seu si intre o tiéra unde industri'a face progrese mari.

Burs'a de Vienn'a.

Din 21 Ian. (3 Iuliu) 1869.

Metalicel 5%	62 99	Act. de creditu	282 10
Imprumt. nat. 5%	71	Argintulu	121 25
Actiile de banca	748	Galbinulu	5 92